

PISMO PREMIJERU Udruga Roda traži hitan Akcijski plan za zdravlje žena 2019.-2021.

Vlada mora zaštititi žene od reproduktivnog nasilja

Akcijski plan mora imati jasne ciljeve, osiguran proračun i neovisni nadzor, a u izradi bi morale sudjelovati i pravobraniteljske institucije, stručnjaci za ljudska prava, predstavnice pacijentica...

Ljerka BRATONJA
MARTINOVIĆ

ZAGREB » Udruga Roda za tražila je od premijera Plenkovića, u ime tisuća žena koje su iznijele osobna svjedočanstva o traumatičnim, bolnim, nasilnim i ponižavajućim iskustvima u bolnicama, da pokrene izradu Akcijskog plana za zdravlje žena radi poboljšanja skrbi o reproduktivnom zdravlju žena.

– Val tisuća potresnih svjedočanstava žena suočava nas s činjenicom da žene svih generacija i iz svih dijelova Hrvatske već desetljećima trpe fizičku bol i poniženje tijekom rutinskih ginekoloških pregleda, prekida trudnoće, postupaka medicinski potpomognute oplodnje te tijekom trudnoće, porođaja i nakon porođaja. Radi se o bolnim postupcima s neadekvatnom primjenom anestezije, kao što su struganje stijenke maternice kiretom (kiretaža), uzimanje uzorka tkiva grlića maternice i vagine (biopsija), šivanje puknuća rodnice i medice nakon vaginalnog porođaja te punkcija jajnih stanica uslijed postupaka medicinski potpomognute oplodnje – navodi se u pismu. Žene su često, podsjećajući iz Roda, lišene prava na informaciju i suodlučivanje, na što zakonom imaju pravo, a izložene su uvredama, preziru i poniženju.

Sistemska problem

Činjenica da su se javile žene različite dobi, stupnja obrazovanja, svjetonazora, iz svih područja Hrvatske, ukazuje da je riječ o dugotrajnom i sistemskom problemu, upozoravaju Rode. Neprihvatljive su im reakcije čelnika hrvatskih bolnica i

stručnih organizacija koji su, umjesto da su prvi u zaštiti majčinstva i ženskog reproduktivnog zdravlja, bili prvi u podcjenjivanju. Traumatična iskustva s poroda su, prema istraživanjima domaćih demografa, jedan od pet razloga zbog kojih se žene u Hrvatskoj ne odlučuju za sljedeću trudnoću, poručuju Rode.

Ne vjeruju da Ministarstvo zdravstva i struka mogu kvalitetno riješiti problem jer resorno ministarstvo uopće nije reagiralo na preporuke koje je lani zbog neadekvatne zaštite reproduktivnog zdravlja u Hrvatskoj dao Specijalni izvjestitelj Vijeća UN-a za ljudska prava, a inspekcijski nadzori u bolnicama dosad

su, kažu, služili »zataškavanju nepravilnosti«.

– Zatvorene, netransparentne i zakučaste procedure ne smiju biti način kojim se donositelji odluka obraćaju građanima i građankama – poručuju iz Roda i traže hitan Akcijski plan za zdravlje žena 2019. do 2021. godine, kojim će Vlada zaštititi žene od reproduktivnog i institucionalnog nasilja. Taj plan, poručuju, mora imati jasne ciljeve, osiguran proračun i neovisni nadzor, a u izradi bi morale sudjelovati i pravobraniteljske institucije, stručnjaci za ljudska prava, predstavnice pacijentica, ... Predlažu da nacrt Akcijskog plana uđe u javno savjetovanje na Dan ljud-

skih prava, 10. prosinca 2018.

Podršku Rodinoj akciji dala je jučer i pravobraniteljica za ljudska prava Lora Vidović, ističući da se tu radi o jednom od temeljnih ljudskih prava – pravu na zdravlje.

Pravo na zdravlje

– Više od 400 prikupljenih svjedočanstava neprocjenjivo je za ukazivanje na ozbiljne propuste kojima se zadire u zajamčena prava pacijentica, narušava njihovo dostojanstvo i integritet. Prema Europskoj povelji o pravima pacijenata, svatko ima pravo biti sačuvan od patnje i boli u svakoj fazi bolesti, koliko god je to moguće, dok Zakon o liječništvu kaže kako se svi pos-

„ Više od 400 prikupljenih svjedočanstava neprocjenjivo je za ukazivanje na ozbiljne propuste, kojima se zadire u zajamčena prava pacijentica, narušava njihovo dostojanstvo i integritet

Lora Vidović

tupci medicinske prevencije, dijagnostike i liječenja moraju planirati i provoditi tako da se očuva ljudsko dostojanstvo, integritet osobe i prava

Val tisuća potresnih svjedočanstava žena suočava nas s činjenicom da žene svih generacija i iz svih dijelova Hrvatske već desetljećima trpe fizičku bol i poniženje

pacijentata. Liječnička je dužnost i odgovornost prema pacijentima postupati u skladu sa zakonima koji reguliraju prava pacijenata, kao i Kodeksom medicinske etike i deontologije. Ako su povrede sustavne i češće prema pripadnicima određenih skupina, problem se tretira i kao povreda Zakona o suzbijanju diskriminacije, a u konkretnom slučaju i Zakona o ravnopravnosti spolova – upozorava pravobraniteljica Vidović. Od Ministarstva zdravstva zatražila je da hitno i dubinski istraži postupanja prema pacijenticama na ginekološkim odjelima i poduzme sve da se protuzakonita i neetična postupanja sankcioniraju. Zatražila je i rezultate inspekcijskih nadzora, kao i cjelovit nalaz o nadzoru iz 2014., uključujući i informaciju o provedbi mjera koje su nakon njega izrečene svakoj zdravstvenoj ustanovi.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Višnja Ljubičić, podsjeća kako već godinama upozorava na probleme o kojima govore u Udruzi Roda, te ističe veliki interes da i osobno sudjeluje u izradi strateških dokumenata s ciljem dostojanstvenog tretmana roditelja u rodilištima i žena na ginekološkim odjelima.